

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés

egész évre - - - 12 korona.
fél évre - - - 6 "
negyed évre - - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
könyvkereskedő, a kinnél a lap kiadóhivatala van.

Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Többesziros hirdetés árkedvezményben részesül.
Nyilttér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
milliméter-árszabás szerint a
Leopold Gyula

Videki Lapok Központi Hirdetési Osztályában
Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

A tárogató hangja.

A képviselőház ajtait becsukják; megkezdődik a nyári pihenés. Őszig nem lesz szerencsenk a képviselőház tanácskozásainak éppen nem lélekemelő színjátékához. Nem kell látnunk az ország ügyeivel mitsem tördő czinikus érdekhajhászatot; nem kell szomorkodnunk felette, hogy törvényeink alkotásánál sokszor a véletlen többség hangulata, többször egy-egy erősebben képviselt osztály érdeke az irányadó.

Ha a törvények keletkezésének titkai közé pillantunk: más megdöbbentő felfedezéshez is juthatunk. A történetirő, ki ezzel a korszakkal valamikor foglalkozni fog, címével odairhatja: „A magyar parlament csődje, a kabinetkormányzás kora.”

A képviselőház, mely most nagy fáradsámai után pihenőre tér, alig tett egyebet, mint szavazott, megint szavazott és bírálat nélkül, elvekre való tekintet nélkül megint csak szavazott. A gyűlésteremben alig lézengett egy-két ember; presszióval és kortesfogásokkal kellett a határozatképességhez szükséges képviselőket összetoborozni. S ebben a tömegben alig akadt egy-két ember, a ki a gombamódra gyártott törvények tanulmányozásával komolyan foglalkozott volna, s a ki legalább a régi tanácskozások nivóját megközelítő bírálatot mondott volna.

A kabinet feltétlen domináló tekintélye nehezedett a nivón alul álló tömegre, mely nem ismert egyéb képviselői kötelességet, mint a feltétlen meghódolást.

Mikor tehát az eredményekre gondolunk, akkor tulajdonképpen csak a kormány munkájára gondolhatunk. És erről elmondhatjuk, hogy nagy szívóssággal valósította meg célját, a maga megerősítésének munkáját. A mit Bécsben kívántak tőlük, azt mind készségesen felszállították. Emellett engedményeket tettek a magyar nemzeti állam erejének és tekintélyének rovására horvátnak, tótnak, romának, de legislegtöbbit az amugy is nagyon hatalmas klerikalizmusnak. A kormány tehát nagy sikereket ért el. Az ő dicőségét zengi az üresen maradt márvány-palota — némasága.

Hát a nagy többség, az alázatos kormánypártta vedtett függetlenségi párt hivatkozik-e valamiféle őt illető sikerre, jó eredményre?

A skorpióról azt tartja a néphit, hogy az édes anyja halálának árán születik. Átrágja az anyja belsejét, mely őt táplálta, nevelte s úgy jön a világra. Így tett a függetlenségi párt is. Semmivé tette édes anyját, a negyvennyolczas és függetlenségi elveket, a nemzet vágyait, reményeit, ideáljait, hogy hatalomhoz juthasson. Sőt még többet is tett.

Kormánypárti nagy piaczon tüzet rakott a német tábor. Felkutatták a tárogatót, mind összehordták egy helyre, hogy máglyát csináljanak belőle. Ne riasszon szivet — álmot!

Ne sirja fel, hagyja békén ezt a levert bús országot! Lobog a láng, szellő fújja. Nagy a német hejehujja! No ezeket kurucz-tüdő többet ugyan sose fújja!

De igenis felhangzik újra a tárogató! Porai, melyeket elhordott a szél föl a Krivánig, el a Vaskapuig s az Adriáig, s megtermékenyítették a levegőt, a vizet, a földet, a napsugarat, meg fogják termékenyíteni a szegény magyar embernek elárult bizalmát, elesügdelt lelket is.

Az egyszeri kaffer fejedelem azt mondta a fehér emberekről, hogy azért oly sápadtak, oly mogorvák s azért lógatják a fejüket, mert az isten szeretetből elküldte hozzájuk a fiát, hogy megjavítsa és derültekké tegye őket; s ők megölték és eltemették az isten fiát. „Ellenben mi — ugymond a fejedelem — kik semmi istent meg nem öltünk, vidámak vagyunk és feunhordjuk a fejünket.”

Vajjon a választók előtt álló kormánypárti képviselő, ki függetlenségi elvekért s azok megvalósítására kapott megbízást, elmondhatja-e magáról, hogy nem ölt meg semmiféle istent és merészel-e nyiltan a választók szeme közé nézni?!

A kiben van egy csepp tisztesség, bizonyosan bűnbánó lélekkel és hangon mondja el: „Én is részt vettem az istengyilkolásban. Bizalmatokra méltatlan voltam.” Aki még ezt sem teszi, hanem tovább folytatja a hazugságokat, a megfizetett népbolondítást: annak fűjjátok a fülebe tárogatón, hogy megrendüljön bűnös lelkének fenekéig: „Te Judás! mennyiért árultad el a magyar nép Messiasát? Hogy tudtad elárulni Kossuth Lajost?”

Elvöl 48-as.

Szemle.

A néppárt fentartotta magának az összes szabadságokat. Tagja ugyan a koalíczióknak s ez voltaképpen szájkosarat jelentene számos egyéni vélekedés számára, de a néppárt nem hagyja magát néma gyerekké tenni, mert a hangtalan pártoktól még Wekerle sem fél. Tehát Rakovszkyék rakoncátlanok, afféretket mernek csinálni, a maguk szakállára összevesznek Návayval és az alkotmánypárttal, sokallják a parlament tárgyalási idejét, siettetik az ügyek lebonyolítását, mert szeretnének már Tiroba utazni valami kitűnő nyári bucsujáráhelyre... És a függetlenségi párt szegény lelánczolt Prométheuszai, a kiknek a mamelekség eszi a máját, kimeredt szemmel, föléledt étvágygyal nézik ezt az arany szabadságot, melyben nekik semmi részük nem lehet. Óh ha ők is azt tehetnék, a mit akarnak, ha nemcsak minden sátoros ünnepen lehetne részük egy kis palotaforradalomban: ha elmondhatnák a véleményükről Wekerléről is, Rakovszkyról is! Ha el-

mondhatnák! De nem mondhatják el. Mert az ugynevezett pártfegyelem csak őket köti. Ők csendesen és bután ülnek a vásottak között, a kik viszont elevenen és mosolygósan pofozzák egymást és őket is, a papa kedvenceit. Egyéb jelentősége pedig nincsen a néppárti legénykedésnek. Csak szabadsági bizonyíték. Ha majd a hatalmi osztokodás perczei jönnek, a néppárt hallgatva is, maga elé tudja kaparni a legnagyobb porciókat.

Kiderült hát a Házban, hogy a képviselők nem tudják mire szavaznak. Felugrálnak és igent vagy nemet mondanak a szerint, a hogy Wekerle fejbólintásait magyarázzák. Másfél esztendő óta jár úgy a Ház taposómalma, hogy hajtó erői egyszerű ösvérekké degradálták magukat s nemcsak nem tudják, mit őrlet a malom, de nem is akarják megtudni. Honunk apái sohasem tudják, mire bólogatnak igent és mire mondanak nemet. Ez az egyetlen mentségük. Ha öntudatosan dolgoznának, akkor nem volna számukra bűnbocsánat se mennyben, se földön. Így talán kegyelmes lesz számukra a krisztusi irgalom. A nemzet már bizonyosan nem. Azt végkép kihozták a béketűrésből.

Két újabb titkos tanácsost állított elő a bécsi gyár, a melynek főkapuján daliás kuruczokul mennek be a magyarok, hogy mint görnyedt lakajok somfordáljanak ki belőle a hátsó ajtócskán. Azelőtt, ha titkos tanácsosi kinevezés híre érkezett, másnap fölkeltek valamelyik függetlenségi vezér — esetleg egyike azoknak, a kik ma miniszterek — és megesküdtök, hogy addig nem lesz béke, a mig ennek a tanácsosi eskünek a hazaáruló szövege nyilvánosságra nem kerül. Most már tudják, mi van az esküben. De nemcsak hogy el nem árulják, hanem meg sem interpelláltatják magukat ebben az ügyben. Azt hisszük, igazuk van szegényeknek. Ha a szöveg Bécs szolgálatára kötelezi az árva tanácsost, akkor minek ezt külön a nemzet orrára kötni. Szolgálják ők Bécsnek amugy is. Esküvel, vagy eskü nélkül. S a kik még nem tettek esküt, annál buzgóbban szolgálják, hogy ők is letehessék. Mert a ki fölesküdt hibe Bécsnek, az jobban számíthat a hálájára, mint a fullajtár, a ki csak magán-szorgalomból fáradozik.

Politikai hírek.

A képviselőház f. hó 6-án tartotta utolsó érdemleges tanácskozását. Ma még rövid ülése lesz, amikor a birtokrendezésről szóló javaslatot harmadszori olvasásban fogadják el, pénteken pedig még egyszer összeülnek a honatyák, hogy a főrendiház üzenetét átvegyék. Ezután megkezdődik a nyári szünet.

Szeptember végén formai ülésre összehívják ugyan a Házat s a delegátusokat is ebben az időtábjában választják meg, de az érdemleges munkát majd csak október első felében kezdik meg újból a törvényhozók.

A közigazgatási bizottságból.

A f. hó 8-án tartott gyűlésen b. Kemény Árpád főispán elnökölt. Jelen voltak a választott tagok közül Zeyk Dániel, Csató János, gr. Bethlen Sándor, Zeyk Kálmán, gr. Teleki Árvéd, Gáspár János, dr. Mayer Ödön, Török Bertalan, b. Kemény Pál.

B. Páuffy Kázmír alispán jelentése szerint a közigazg. ügymenet rendes. Dr. Lengyel főjegyző Krisztea Remus benedeki előjáró felelősségét adta elő az alispán által elrendelt fegyelmi eljárás ellen.

Nagy Pál aljegyző kivételes nősülési engedélyeket, Horváth József aljegyző felelősségeket, dr. Müller aljz. gyógykölt. ügyeket adott elő. Egy esetben midőn a kihágási ügy elévülés miatt nem is lett volna tárgyalható, az előjáróság marasztaltatott el a költségekben, melynek mulasztása miatt az elévülés beállott.

Dr. Garda Kálmán tiszti ügyész a bef. jezt kincstári végrehajtásokról tett jelentést.

Dr. Jenei Elek arvaszéki elnök jelentése szerint az arvaszéki ügymenet rendes.

Dr. Dobozy Vilmos főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot elég jó; előterjesztésére a K. B. a Bethlen-főiskolai kórház czélszerűbb karba helyezése iránt megkeresést tesz az előjárósághoz.

Bereczky Miksa h. p. u. igazgató jelentése szerint egyenes adóban befolyt 88,631 K. 49 f., hátralék 2,511,140 K. 10 f.

A kir. ügyész jelentése szerint a fogházak állapota rendes.

Nehéz János részletes és elég kedvező havi jelentésén kívül az oláhdályai gör. kel. tanítók, a kosládai, alsóorbói, oláhapahidi gör. kath. tanítók, az alvinczi róm. kath. és a m.-szl.-királyi ref. tanítók államsegély ügyét, s egy fegyelmi ügyet terjesztett elő.

Albert Iván épít. hiv. főnök jelentése szerint az államutak állapota megfelelő. A törvényhatósági utakon, ahol a rossz szállítási viszonyok miatt kavicsolás nem volt lehető, az esőzések némi forgalmi akadályt okoztak. A kereskedelmi miniszter 182,833 K. 50 f. engedélyezett az abrubbánya—f. l. enyedi ut meg kiépítésének szakaszaira.

Székelly Károly állami állatorvos jelentésével fejeződött be a K. B. gyűlés, mely után az árvaügyi felelősségi bizottság intézte el az ügyeket.

Vegyes hírek.

— **Lapunk mai száma 4 oldalon jelenik meg.**

— **Személyi hír.** Dr. Varró László, Nagyenyed város polgármestere, egészsége állapotának gondozása végett 3 havi szabadságra utazik f. hó 10-dikén, melyet Davosban (Svejcz) szándékozik orvosi tanácsra tölteni. Őszintén kívánjuk, hogy a kurát sikeresen használja s ifju erőben s jó egészségben térjen vissza közénk a városi közügyek hathatós és sikeres munkálataira.

— **Aratás.** Peng a kasza, suhog a sarló a nagy alföldi rónán. Aratnak. Marokverő lányok dalától zeng a határ. Dőlnek a rendek a kasza suhintása, a sarló villanása alatt. Az arany kalászokat kévébe kötik s

keresztekbe rakják. Szekerek állnak a mezőkön, ponyva vagy gyékénysátor rajtuk. Sok helyen meg csak a földbe vért karókra erősítik a ponyvát s ez alatt tekenőben szunyókál a gyermek. Gondos szülő nem hagyja otthon a porontyát. Jobb neki a mezőn a szabad levegőn, a pipacsvirágok között. Bármerre járunk az országban, most van munka bőven. A gazdák most takarítják be az életet. Egy nemzetnek sincs találobb kifejezése a kenyérnek valóra, mint a magyarnak. Náluk életnek hívják a búzát, gabonát. És az is, mert nélküle nincs élet, mint a föld nap nélkül, az ember nem élhet gabona nélkül. Az aratók esténként vidáman dalolva térnek haza a mezőről. A legények kalapján buzakalászbokrétá, a leányoknak meg a keblén buzavirággal feldisztett kalász. Adja isten, hogy minden magyar gazda meg lehessen elégedve az idej termésével. Van ugyanis elég teher a vállán, legalább az isten áldása könnyítse rajta. Enyed városában ez idén az aratás eredménye a közepesen alul maradt.

— **Hirtelen halál.** Buzdugán János fegyintezeti őr f. hó 7-én este 9 órakor szolgálat közben rosszul lett és pár percznyi hörgés után meghalt. Este még jóízűen vacsorázott, beszélgetett és 9 óra felé aludni tért a mikor váratlanul kiszendvedt. 62 éves volt; ebből a szép hosszú életből 38 évet töltött fegyőri szolgálatban. Családja Szamosujvár mellett egy községben saját birtokán tartózkodik pár hónap óta, a hová az öreg Buzdugán is egyre készült a megérdemelt nyugdíjába.

— **Az iparos önképzőkör** dalkarának vasárnap esti táncmulatsága és az azt megelőző műsora elég jól sikerült. A nem nagy, de szép számu közönség tetszéssel és elismeréssel fogadta a műsor minden pontját nevezetesen a dalkar szép és gyönyörű megnyitóját, Gilla Emma vig monologját, Pap Jolánka kellemes szavaltatát, Jakab Pista ügyes magánjelenését és Aczél Lajos derűs kupléit. Kár hogy elmaradt Gerendi és Gazdag kettős éneke a közbejött gyász eset miatt. A dalárda még kétszer énekel szépen, összevágón Felméri Sándor hivatott vezetésével s aztán megkezdődött a táncz. A kört az őt támogató lelkes közönség iránt hálával van eltelve, hogy törekvésében oly szívesen segíti és lelkesíti, amint ez alkalommal is tette, amikor a magyar dalárdák intézményszerű megerősítésében részt vett s lehetővé tette költségeinek a megtérítését. A táncz a legjobb kedvvel tartott hajnalig.

— **Jönnek a katonák.** Ugy értesültünk, hogy a kolozsvári 21-dik honvéd gyalogezred ma, esütörtökön érkezik városunkba, jóhírű zenekarával együtt.

— **Uj iskola.** Vármegeyénk Drassó községében új állami elemi iskola épül 15,586 korona költségen.

— **Borzalmas vasuti katasztrófa** történt f. hó 7-én éjjel Debreczen és Hajdusoboszló között. A személyvonat nekiment a szoboszlói állomás előtt vesztglő tehervonatnak, a kocsi összetörték, jalkiáltás töltötte be a csendes vidéket, megcsontított holttestek heverték a pirosra festett síneken és a szerencsétlenség minden iszonyata resz-kettette meg a szíveket. Az eddigi közlések szerint két ember halt meg: dr. Bakos Ödön nagylaki ügyvéd, földbirtokos és Szegedi Fereucz vonatfékező; ezenkívül tizenhatan szenvedtek igen súlyos, többen halálos sérülést. A katasztrófának azonban alighanem még több, eddig ismeretlen áldozata van. Kettő hiányzanak az utasok közül és a

vonatszemélyzet tagjai sem kerültek elő valamennyien. A szoboszlói borzalom, amelyhez hasonlóan döbbenetes és pusztító már régen szorongatta a lelkeket, újra az utazással járó kockázatnak és a vasut megbízhatóságának kérdésére tereli a figyelmet. Szoboszlón is, mint a legtöbb esetben, a váltó okozta az emberhalált, de ezúttal nem a váltó kezelő vasutas, hanem maga a váltó, annak hitvány szerkezete idézte elő a rettenetességet. Két vasutat nyomban fölfüggesztett állásától fölöttes hatósága, bűnbak vagy felelős személy tehát már van, de garancia még mindig nincs arra, hogy holnap nem les-e ránk a halál, mikor nyugodtan rábizzuk magunkat a robogó vonatra.

— **Az orsz. középiskolai tanár-egyesület** f. hó 3-án tartotta meg Budapestén évi rendes közgyűlését. Négyes László nagyhatású elnöki megnyitójában foglalkozott a tanuló ifjúság körében pusztító erkölcsi betegséggel, a melyért a társadalom és a sajtó egyedül az iskolát teszi felelőssé, holott a felelősség terhében minden tényezőnek osztoznia kell; a miképen az iskola nem foglalhatja le a maga részére mindannak az új eredménynek dicsőségét sem, a melyet a tárgyilagossá szemlélő megállapíthat, ha a mai fiatalságot a huszonöt év előttivel veti össze. A szót egy dolog aggasztja és ejti gondolkodóba: van-e elég hite a mai ifjunak? Él-e benne a tisztelet, a lelkesedés a régi események iránt? Érti-e a hódolatot, mellyel a nemzeti nagyságnak tartozik? A magyar költészet klasszikusainak érzésvilága már távol esik korunktól, a ma eszméit pedig a ma költői még nem tudták harmonikus kifejezésre juttatni. Vajon érti-e a mai ifjúság a Szózat rendületlen szavának prófétai ihletét? Itt valami hiba van; és pedig nem a tanítás tervében, mert az tiszta és erős nemzeti alapon épült, nem is a tanárságban, a melynek hazafiságát semmi gyanu sem érintheti. Kozmopolita áramlatok vannak az ifjúság közt terjedőben. Pedig a nemzeti eszméktől való elszakadás megcsontítja a nemzeti lét folytonosságát. Itt nem felszínes frázisokra van szükség, hanem a modern kozmopolitizmussal egy minden ízében modern és tudományos tanítást kell szembehelyezni, a mely a történelem világosságánál igazolja a nemzeti gondolat örökkévalóságát. Pályi Sándor a szabad tanításról értekezett. A szabad tanításnak célja: a tudományok és művészetek népszerűsítése és terjesztése utján a szellemi kincseket mindenkinek egyaránt hozzáférhetővé tenni, tekintet nélkül társadalmi állásra és előképzettségre és ezzel előmozdítani az egész társadalomnak szellemi fellendülését. Tekintettel csak az élet követelményeire kell lennünk. Elsősorban azokat a tudományokat műveljük, a melyek az életet közvetlenül megtermékenyítik, még pedig úgy, hogy ne maradjon előttünk idegen az élet semmiféle áramlata sem. A szabadtanítás országos szervezése nagy anyagi áldozatokat követel, a mi nemcsak a társadalmat és az államot terhelheti, hanem hogy a terhek viselésében kivegyék az őket megillető részt, föl kell a törvényhatóságokat, városokat és községeket törvényhozási úton arra hatalmazni, hogy szabadtanítási, könyvtári és más hasonló kulturális célra adót vehessenek ki.

— **A nagyszombati államilag segélyezett cipészipari szakiskolánál**, melynek tanmühelye 8 különféle rendszerű varrógéppel ezek közt egy gomblyuk-kivarrógép, valamint a modern cipészetnek összes kisebb segédgépeivel van berendezve, mint tavaly úgy az idén is nem Nagyszombaton lakó cipészek és csizmadiaik részére egy rendkívüli szaktanfolyam tartatik. A tanfolyam kezdődik f. évi augusztus 3-án és végződik augusztus 15-én. Az oktatás magyar és német nyelven naponta d. e. 8—12-ig és d. u. 2—6 óráig történik. Az oktatás teljesen ingyenes. A tanfolyam tantárgyai a következők: a mintarajzoláshoz szükséges

mértani előismeretek, mintarajzolás és szabás, lábtanulmányok, mértékvétel és anyagtan. A mintarajzolás és szabás megtanulásához szükséges rajzpapírt és kemény papírt az iskola ingyen szolgáltatja. Minden résztvevő számára ingyenes lakás- és ágyról a szakiskola felügyelő-bizottsága gondoskodik. Ezen kedvezményeken kívül még tíz, egyenként 10—10 koronából álló ösztöndíj vagy segély osztatik ki azon tanfolyambeli résztvevők között, kik szegénységük és megfelelő iskolai előtanulmányaik alapján, — mit hiteles bizonyítványokkal igazolni tartoznak, — arra igényt tartanak. A tanfolyam befejeztével a résztvevők hivatalos látogatási bizonyítványt kapnak. Mindazon segédek és mesterek, kik magukat a mesterségükben tökéletesíteni akarják, jelentkezzenek irásban f. évi augusztus 1-ig Schusster Márton, főgimnáziumi tanárnál Nagyszebenben, mint a felügyelő-bizottság elnökénél.

Közgazdaság.

Hasznos tudnivalók.

A fagyalt ártalmas az egészségre. A jéghideg ételeket és italokat különböző betegségekben rendelik az orvosok. De egészséges gyomorra ártalmasak, mert túlságosan izgatják a gyomrot. A fagyalt annál ártalmasabb, minél üresebb a gyomor. A gyenge gyomru ember pedig egyáltalán mondjon le róla.

Levegő-tisztítás. Elégé ismert dolog ma már, hogy a tiszta levegő nélkülözhetetlen a jó egészségre. Elmúlt már az az idő, mikor gondosan zárták ki télen az ablakokat, hogy a friss levegő be ne tóduljon a szobába. Betegszoobában kétszeresen fontos a tiszta levegő, szinte fél egészség. A beteg test kigőzölgése miatt azonban ez csak úgy valósítható meg, ha levegő-javító szerekről gondoskodunk. Ilyen a terpentinolaj, mely azonban ideges embereknél csak orvosi rendelere alkalmazandó.

Szétálló fülek elcsufítják az ember fejét. Gyermekkorban pedig még lehet segíteni rajta. Szétálló fülű gyermeknek főkötőt kell a fejére tenni, vagy puha széles szalaggal le kell kötni a fület mindaddig, míg a fülek rendes alakot nem nyernek.

Piknik név alatt eddig csak a batyubált értették. Most e néven oly palaczkokat árulnak, mely az ételt vagy italt — a hogy kívánjuk — melegen vagy hidegen tartja. Geittner és Rausch czégnél kapható Budapest, VI. Andrassy-ut 8 szám.

Kemény vizet mosásra alkalmassá úgy tesszük, hogy fél kiló szarvas szarvsót 8 liter vízben feloldunk s minden cseber mosdóvízhez egy litert öntünk belőle. Gyakori alkalmazásnál azonban a ruha némilég szenved.

Selymet nyers burgonya levében lehet tisztára mosni legkönnyebben. Mosás után kezeink közt szikkasztgatjuk s aztán így félig nedvesen itatós papírt köt kivásaljuk.

A kert madarai ezer veszedelemnek vannak kitéve; pedig eltekintve attól a nagy gyönyörűségtől, melyet énekükkel szereznek, hernyóktól és kártékony rovaroktól védelmezük gyümölcsös kertjeinket. Azért védelmeznünk kell őket és szaporodásukat minden módon elő kell segíteni. Külföldön már nagy sikereket értek el a madárvédelem terén. Macskától óvják; fészket, madáritatót tesznek ki részükre. Hol vagyunk mi ettől a világtól! Nálunk nyilvánosan ismerünk

tekergőket, kiknek a madárfogdosás és árulató egyik foglalkozásuk.

Cserepes virágaink igen jól tenyésznek és dusan virágoznak, ha borszeszes vízzel öntözzük. Egy liter vízhez 2 gyűszű borsesz öntendő és hetenkint kétszer kell vele a cserepek földjét meglocsolni.

Élelmi szereket szállítás közben — ha jegünk nincs — legjobb pergament-papírosba és nedves zöld levelekbe takarni.

Kajszi-barack szüreteléskor nem kell az egész termést egyszerre leszedni; először a nagyobbakat, hogy a kisebbek még fejlődhessenek. Az utolsó napokban minden gyümölcs 6—7 grammal súlyosodik.

A gyümölcsfák fa értéke. Ha gyümölcsfáinkkal már nem vagyunk megelégedve, akkor távolítsuk el azokat, mielőtt odvasokká és korhadtakká válnak, vagy teljesen elhaltak volna. A legértékesebb fát adja a diófa; olyan 50 éves diófa, melyekért 150 koronát fizetnek, nem is tartozik a ritkaságok közzé. A diófa szerény igényeire, dus terméshozamára, különösen azonban fájának értékére való tekintettel ennek a fának az ültetését ajánljuk. Az almafa fája kiválóan alkalmas esztélyos munkára. Továbbá gyümölcsprések előállítására, mely célra csak igen kemény fát használhatunk, szintén előszeretettel és nagy előnnyel használják az almafa fáját. A körtefa fája valamivel az almafa mögött áll. Igen jól használható rajz-sinek és háromszögek stb. készítésére, mert azzal az előnnyel dicsekszik, hogy nem tágul és nem vetemedik meg, mint más fafajta, mikor azok a levegőnek vannak kitéve. A körtefa továbbá a puszpangfa pótlására és a beceses ébenfa utánzására szolgál. Az öregebb cseresznyefák fáját az asztalosok a beceses és ritka mahagóni pótlására és utánzására használják. Különösen igen könnyen fényesíthető és akkor igen szép színűvé válik. A szilvafa fája főleg technikai eszközök, mint töltőgőte kannák, vödörök stb. előállítására való. A barackfa fáját szép színe és szép farajza miatt finomabb asztalos munkára használják. A teli idő a legalkalmasabb arra, hogy olyan fákat, amely már nem teremnek vagy egyébként kivánni valót hagynak hátra, kiirtssuk.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Marosujvári Takarékpénztár r.-t. 1908. I-ső félévi mérlege.

Vagyon: Pénzkészlet 51979.48 Leltár 1562.37. Értékpapír 400.— Letétek 10700.— Váltókölcsön 275247.58. Kötelezvény kölesön 70875.26. Jelzálog kölesön 89.902.07. Folyószámla 10752.77. Összesen 511419.53. **Teher:** Részvénytőke 100.000.— Részvénytőke új befizetés 4820.— Tartalékalap 22023.23. Fel nem vett osztalék 206.— Igazgatósági és tiszti biztosíték 10700.— Betét és tőkésített kamat 150674.58. Visszleszámított váltók 174.458.20. Ovadékok 42000.— Jótékonyozél 50.20. 1908. I-ső félévi nyereség 6487.32. Összesen 511419.53.

Betétkamatláb 5%, 5¹/₂%, 6%. A részvényesek és nagyobb betevők kamat előnyben részesülnek. Földre az érték fele részéig első helyen betáblázásra, kölcsönök olcsóbb kamatláb mellett nyujtatnak, hosszabb törlesztésre; ez esetben felmondás ki lesz zárva.

187 1—2

Az igazgatóság.

ELADÓ!

136 2—3

Tíz drb 4 hónapos Yorkshire malacz, tiszta faj és kétszer beoltva. Értekezhetni Józsa Károly gazdatisztnél Hápertonban.

Emeleten 3 szoba, kamra, üvegezett veranda, fedett tornác, alól 1 szoba, konyha, kamra, pincze — továbbá padlás és füstölő kamrából álló, fasszin, 3 méhszin (48+48+12 családra) és sertésállal ellátott, legnemesebb fajú s nagyjából már termő gyümölcsfákkal, részben csemegeszőlővel beültetett, Nagyenyed

legegészségesebb és legszebb kilátásu

helyén a sétater végén fekvő, télen nyáron egyformán lakható

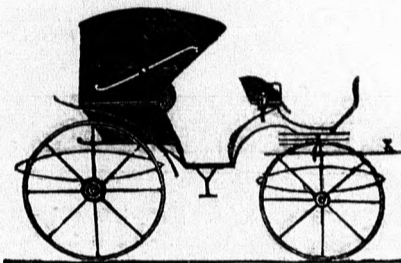
Villa eladó

6000 frt alku nélküli árért, melynek csak fele fizetendő most, a maradék 5% kamattal évente 500 frttal törleszhető. Egészet készpénzben fizetőnek elsőbbség adatik. 133 2—2

Polanek János
kocsifényező és kárpitos
NAGYENYED.

Tövis-utca 6. sz.

Tövis-utca 6. sz.

Az igen tisztelt közönségnek szíves tudomására hozom, hogy **üzlethelyiséget** illetve **műhelyemet** a Tövis-u. 31. sz. házból **áthelyeztem az új vashíd mellé a**

Tövis-u. 6. sz.

házba, és kérem az eddig belém helyezett bizalmukkal a jövőben is megtisztelni kegyeskedjenek.

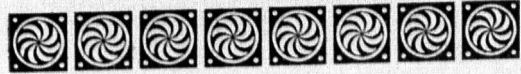
Elvállalok minden a kocsigyártás szakmájába vágó u. m. kovács, kerégyártó, nyerges és fényező munkálatoikat, valamint butorkárpitozást is a lehető legolcsóbb árak mellett.

A legpontosabb kiszolgálásról biztosítom. Kérem beceses pártfogásukat és vagyok kiváló tisztelettel

81 11—12

Polanek János.

Hajdu Albert
kályhakészítő, Nagyenyed.
Raktár: Főtér.
Műhely és lakás Felszeg-utca 7.

Szíves tudomására hozom a helyi és vidéki közönségnek, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **kályharktárt** nyitottam.

Raktáron tartom a saját készítésű, valamint idegen de hazai gyártmányú igen szép kályháimat, melyeket a n. é. közönség bármikor megtekinthet. Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat pontos kiszolgálás mellett és jutányos árban.

Vidéki munkákat a lehető legolesőbb árban vállalok.

A mélyen tisztelt vevőközönség b. pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

101 15-52

Hajdu Albert.

Hegyi János
műlakatos és gépjavitó műhelye
NAGYENYEDEN, Tövis-utca 19.

Elvállalok mindennemű épület-, mű- és géplakatos munkákat, u. m. vasrúcsok, vasajtók, épületvasalások javítását és újbóli készítését, továbbá villanyosengők, telefon és villámhárítók szakszerű szerelését. Varrógépek és kerékpárok javítását s gyári árban való újonnan beszerzését, végre mindennemű gőzeséplők, motorok, szivattyúk és szivattyuskutak, gazdasági gépek és eszközök pontos és figyelmes javítását és ezeknek szintén gyári árban való beszerzését. — Ajánlom a gazdaközönségnek saját műhelyemben összeállított elpusztíthatatlan rezélfejú ekéimet és vasborováimat, melyeket jótállás mellett felelősséggel adok el, nem tetszőket kicserélek, vagy kivánság szerint átalakítok

Szakmába vágó költségvetéssel díjtalanul szolgálok Beeses pártfogást kér

kiváló tisztelettel

HEGYI JÁNOS,
műlakatos és gépjavitó műhelye

55-104

FISCHER és TÁRSAI

faiskolák és szőlőoltvány telepek

391 54-104

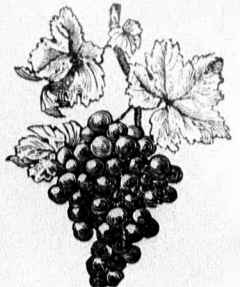

Nagyenyed

nemcsak kifogástalan

facsemetéket

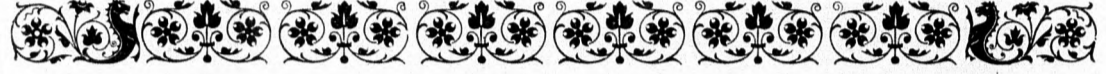
hanem legjobb minőségű fajtisza

szőlőoltványokat

is szállítanak. Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Talajvegyelemzéseket ingyen eszközölnek.

<p>Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t. Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 200.000 kor.</p>	
<p>Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzüzetek részvényeire.</p>	<p>Vásárol és elad értékpapírokat.</p>
<p>Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés örzési díj mellett.</p>	<p>Uzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>
<p>Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.</p>	<p>Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.</p>
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9-12-ig, d. u. 3-4-ig.</p>	<p>Allandó betétet 5% kamatláb mellett fogad el.</p>

Kitünő minőségű és legnagyobb szilárdságú

Portland- és Román-Cement

nagyban és kicsinyben olcsó áron kapható:

Klemm Pálnál Nagyenyed Szentkirály-utca 128. sz.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruvgyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.